

Amnesty International teleurgesteld over bed, bad, brood uitspraken

Amnesty International is teleurgesteld over de uitspraken die vandaag zijn gedaan door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) en de Centrale Raad van Beroep (CRvB). Amnesty International roept het Rijk en gemeenten op om - in lijn met de uitspraak van het Europees Comité voor de Sociale Rechten (ECSR) - toch te zorgen dat ongedocumenteerde migranten nooit op straat komen te staan, ook niet als zij niet meewerken aan terugkeer.

Door opvang te koppelen aan voorwaarden en slechts tijdelijk aan te bieden, belanden mensen uiteindelijk alsnog op straat. Amnesty is voorstander van een onvoorwaardelijke opvang, volgens de lijn die is ingezet door het ECSR. Dit zou in principe ook moet inhouden dat de opvang daadwerkelijk perspectief biedt voor deze mensen: ofwel in het land van herkomst ofwel in Nederland. Enkel 'sobere opvang', d.w.z. enkel nachtopvang en een maaltijd volstaat dan niet. Mensen die overdag alsnog op straat moeten verblijven zijn niet in staat te werken aan over hun toekomst. Daarom is 24-uursopvang met begeleiding de enige manier om ervoor te zorgen dat de bed bad broodvoorziening geen eindstation is maar toekomst biedt op een menswaardig bestaan.

Volgens Amnesty is geen recht gedaan aan de eerdere uitspraak van het ECSR. Deze stelt onomwonden dat iedereen in onze samenleving toegang moet hebben tot onderdak, voedsel en kleding - ongeacht verblijfsstatus of welke andere voorwaarde dan ook. Dit omdat anders het leven en de menselijke waardigheid van deze personen op het spel worden gezet. Volgens het ECSR mag de overheid elementaire voorzieningen om te kunnen overleven niet inzetten om mensen te dwingen het land te verlaten. De RvS heeft dit uitgangspunt helaas genegeerd door te stellen dat de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie de Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL) onder voorwaarde van medewerking aan terugkeer mag aanbieden als opvanglocatie.

De CRvB heeft op haar beurt geconcludeerd dat gemeenten op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) geen verplichting hebben tot opvang van ongedocumenteerden, omdat zij zich tot de Vrijheidsbeperkende Locatie kunnen en moeten melden. Hierdoor blijft de onwenselijke situatie voortbestaan dat er geen wet bestaat op grond waarvan Nederland de opvang van ongedocumenteerden regelt. Bovendien meent Amnesty International dat, in tegenstelling tot wat de CRvB stelt, hier geen 'sluitend stelsel van opvang is ontstaan'. Immers, ongedocumenteerde migranten die om wat voor reden dan ook niet meewerken aan terugkeer gaan zich zowel buiten de VBL als buiten de gemeentelijke opvang bevinden.

Beide uitspraken leunen in flinke mate op het feit dat het Europees Sociaal Handvest, waarop het ECSR haar uitspraak baseerde, voor individuen niet direct voor de Nederlandse rechter inroepbaar is. Desondanks, zo merkt Amnesty International op, heeft de Nederlandse staat zich wel verbonden aan de uitgangspunten van het Handvest, alsmede de andere mensenrechtenverdragen die het ECSR aanhaalt.

Bovendien lossen de uitspraken van de RvS en de CRvB het maatschappelijke probleem van ongedocumenteerden die op straat staan niet op. Hoewel gemeenten volgens de CRvB op basis van de Wmo weliswaar niet verplicht zijn hen onvoorwaardelijk op te vangen, blijven ze in de praktijk geconfronteerd met ongedocumenteerden die bij hen aankloppen voor hulp. Ook om deze reden is het zaak dat Rijk en gemeenten tot een oplossing komen die wél in de geest van de uitspraak van het ECSR is.

Bekijk Amnesty's recente rapport over dit onderwerp:

<http://www.amnesty.nl/nieuwsportal/rapport/mensenrechten-op-sstraat-bed-bad-brood-en-de-menselijke-waardigheid-in-nederlan>